

Slot- en dankwoord door Mia Douterlungne

*Je veux vivre dans un monde sans jalousie, sans amant
Et où les pessimistes sont contents
Je veux vivre dans un monde sans papier et où mon foie
Arrête de pleurer
Je veux vivre dans un monde sans pilule
Et où les riches et les pauvres n'existent plus
Je veux vivre dans un monde
Où les chiens embrassent les chats
Et où ils dansent, ils dansent une rumba
Je veux vivre dans un monde
Où les malheureux sont heureux
Je veux vivre dans un monde
Où Dieu il est amoureux
Je veux vivre dans un monde
Sans chichis et où les cons font pas de bruits
Je veux voler très haut, libre comme un poisson dans l'eau
Et dans ma bouche, pas de mots
Je veux vivre dans un monde sans cholestérol
Avec une overdose de rock'n'roll
Je veux vivre dans un monde
Où on ne doit pas chercher
Chercher la beauté, chercher la vérité*

'Je veux vivre' van Arno geschreven in 2016. Zijn ideale wereld en ik herken me een stuk daarin.

Ik weet niet hoe het zit met andere gepensioneerden hier maar op het einde van je carrière maak je toch ergens een balans op: waar ben ik nu allemaal mee bezig geweest en was het de moeite waard? En tegenover welke idealen of waarden plaats je dat? Bij mij gaat het vooral over sociale rechtvaardigheid: ik wou werken aan een sociaal rechtvaardiger wereld. Klinkt nogal pompeus maar ik kreeg bepaalde waarden die ermee verband houden met de paplepel mee: zorg voor mekaar, respecteer iedereen, ieder mens telt, niet iedereen heeft evenveel geluk en gebruik je eigen talenten voor degene die het moeilijk hebben.

Gaandeweg kregen die waarden en dat sociaal engagement meer en meer ook een politieke vertaling. Ik ben natuurlijk een kind van mijn tijd en in mijn studententijd eind jaren zeventig had ik drie belangrijke boeken naast natuurlijk die van Tolkien die iedere student had, pedagogie van de onderdrukten van Paulo Freire (pedagoog van Brazilië, grondlegger van alfabetisering), de wondere wereld van werkloze Willy over de rechten van de dopper van de wetswinkel Leuven – sociaal pedagogen stonden nagenoeg allemaal aan de dop, later BTK of DAC - en het vredesboek met een verhaal over de dreigende kernoorlog van Bernard Benson, een fysicus en uitgegeven door Kritak. We wilden de wereld verbeteren, de ongelijkheid uit de weg helpen, een socialere samenleving.

Mijn idolen waren vrijheidsstrijders en vakbondsleiders. vrijheidsstrijders vooral in Zuid-Amerika. Hier deden we aan “bevrijdingstheater”... En vakbondsleiders die ik ook hier vond: de mannen die betogingen aanstuurden en vlamme speechen hielden op het einde. Ik heb veel betoogd en ik ging daar volledig in op en ik voelde me verbonden met een grote groep.

Ik wou dan ook naar de ontwikkelingslanden maar dan konden ze met pedagogen niet veel doen- een leraarsdiploma was beter geweest en ik solliciteerde ook voor vormingswerk bij de vakbond maar daar werd ik te jong bevonden en moest ik eerst ervaring opdoen als werknemer. Ik ben dan begonnen als BTK-er alfabetiseringswerk in Heverlee en dan assistent aan de KU Leuven maar doctoreren was me te eenzaam werken. Dan kon ik aan het Hiva onderzoek beginnen eerst over de komende verlenging van de leerplicht en verder over onderwijs en ongelijkheid. Ik vond daar een biotoop van onderzoekers uit verschillende disciplines die vooral het sociaal beleid wilden mee vormgeven vanuit hun onderzoekswerk en die zich ook vanuit die inzichten engageerden in allerlei beleidsgroepen en daar ruimte voor kregen. En dan na 23 jaar waar ik op het eind meer met management bezig was lonkte het onderwijsbeleid zelf toch veel sterker en solliciteerde ik voor de Vlor. De Vlor als een forum waarbij je met veel organisaties de richting probeert aan te geven hoe het onderwijs best uitgebouwd en verbeterd wordt voor iedereen.

De Vlor op het kruispunt tussen wetenschap, praktijk en beleid. Zo heb ik het proberen verder uit te werken samen met het secretariaat en met de Vlor-leden. Ik wist duidelijk dat niet zozeer mijn eigen mening telde - tuurlijk heb ik die - maar de uitdaging zat erin om de tafel bieden, een forum van overleg, faciliteren en verbindingen leggen, om inzichten te delen en te komen tot gedeelde consensus en wegen op het beleid. Ook zoeken naar opportuniteiten voor het middenveld om te wegen op het beleid. De Vlor heeft een plaats in de democratische besluitvorming en dat blijft voor mij nog altijd als een paal boven water maar de contexten veranderen en ik kijk ook kritisch: we mogen de rijkdom van het forum niet versmallen en blijven verbreden, blijven een tafel bieden waar in alle vertrouwen ideeën kunnen afgetoetst worden, maar we moeten meer zijn dan de som der delen en ook uit eenzijdige frames proberen te stappen. We mogen ons niet uit elkaar laten spelen, zoeken naar de overlappende consensus. En om te wegen op het beleid: de Vlor is ook maar zo sterk als zijn leden : de organisaties moeten willen investeren in de Vlor, moeten willen zoeken naar draagvlak met andere organisaties ambassadeur zijn van de Vlor en van de adviezen , tijd en ruimte opeisen in de publieke ruimte. Ik kan hier nog veel over zeggen maar ik schrijf hierover een artikel geschreven later te vinden op de website bij de verslagpagina van dit event.

Ik wil eigenlijk inzoomen op iets anders dan de organisatie zelf , de structuur. In die tweede grote periode van mijn carrière heb ik meer dan ooit ondervonden dat je bondgenoten moet zoeken voor je eigen idealen en dat die bondgenootschappen, die verbindingen ,die netwerken je ook doen evolueren in je drijfveren ,in je visie op sociale rechtvaardigheid. En ik neem de vrijheid om die bondgenoten vooral te bedanken.

Mijn dichtste netwerk: in de eerste plaats veel dank aan mijn ouders die me belangrijke waarden meegaven. Mijn ouders lieten me verder studeren ook al waren er moeilijke financiële en culturele

barrières. Vooral mijn moeder gaf haar oudste dochter een duw naar verder studeren aan de universiteit.

Daarnaast veel dank aan mijn gezin: mijn man Hans en mijn kinderen – Dries, Sanne en Mari - die me altijd gesteund hebben in wat ik deed zowel op het werk ,thuis als in mijn sociaal engagementen. Ik kon mijn ding doen. Ik sleepte jullie soms teveel mee naar betogingen of in experimenten, we discussiëren veel waar ik inderdaad te weinig naar jullie luisterde maar we hangen geweldig aaneen. En samen met jullie partners Lisa en Niels, kleinkind Elise, bouwen jullie aan een mooie toekomst en ook met oog voor solidariteit. Ik ga nooit vergeten hoe jullie met jullie vriendengroep ons door de eerste golf van corona gesleept hebben. Chapeau: geen woorden maar daden. Trotse mama.

Dank aan onze brede vriendengroep met wie ik discussies kon voeren over het: waar het naartoe moest niet alleen met onderwijs, en hoe later op de avond hoe meer problemen opgelost geraakten maar jullie trokken me soms ook uit eenzijdige frames en respect ook dat jullie niks vroegen over de interne keuken.

Bondgenoten in het brede netwerk van de Vlor

Respect voor die politici, die ministers die vanuit een duidelijke visie beslissingen durven nemen maar ook het overleg respecteren en het talent hebben om veel mensen in het verhaal te betrekken en dan zeker in dat van sociale rechtvaardigheid. Een succesvol politicus is iemand die visie heeft maar die ook het raderwerk van het systeem, de democratie weet te gebruiken en te dynamiseren. Minister Vandenbroucke, dank dat u hier bent. Ik ben begonnen toen u minister van Onderwijs en Werk was. Direct ‘vollen bak’ zoals ze in West-Vlaanderen zeggen en de lat hoog voor iedereen. Respect voor wat je hebt verwezenlijkt en ook de manier waarop. Alle respect ook voor wat u nu doet. Ik eindig in de legislatuur waarop Ben Weyts minister van Onderwijs is: alle respect voor het crisismanagement van de voorbije twee jaar maar ik hoop dat hij meer in dialoog gaat met de Vlor om bepaalde zaken te verduurzamen.

Hetzelfde respect voor die parlementsleden en hun medewerkers die vanuit een visie beleidsvoornemens durven in vraag te stellen, het veld en de Vlor beluisteren, geen casuïstiek, en ook durven andere oplossingen dan wat voorligt te suggereren.

Respect voor die wetenschappers die zich mengen in maatschappelijke debatten en ook sociale engagementen op zich nemen. Wetenschappers die verder gaan dan de analyse van feiten en cijfers en die beleidsvoorstellen durven doen. Ik heb er vooreerst veel leren kennen aan het Hiva maar ook veel via de steunpunten en via internationale netwerken. Ik hoop dat ze verder ruimte krijgen en die ruimte ook nemen.

Respect voor die journalisten die naast de nieuwswaarde duiding geven, die dieper durven graven en verbindingen leggen tussen maatschappelijke domeinen, kansen grijpen voor onderzoeksjournalistiek en vooral die dat verbindend en niet polariserend weten te brengen voor een groot publiek, ook in sociale media. Grote bewondering

En nog iets ruimer: respect voor de geëngageerde schrijvers, muzikanten, acteurs die in hun eigen taal mensen weten te beroeren voor sociale rechtvaardigheid. Geeft me altijd een geweldige drive om verder ervoor te gaan. Sommige medewerkers weten dat : als ik echt tevreden was met een advies of integendeel dat echt niet goed vond, dan zette ik keihard een plaat op in mijn bureau. Ik zet geen platen af, ik zet ze op.

Respect voor die topambtenaren die de sociale agenda mee uitbouwen en bewaken binnen de Vlaamse overheid. Ik heb dit ondervonden bij de besparingsoefening van de Vlaamse overheid: ik vond bondgenoten om een oplossing te vinden zonder naakte ontslagen maar ook om de efficiëntie-oefening te combineren met sociaal werkgeverschap.

Daarnaast respect voor de vele kabinetsmedewerkers, medewerkers van de administratie die minder zichtbaar zijn voor het grote publiek maar die ook kritisch meedenken, informatie doorgeven, samenwerken met de Vlor. Groot respect voor hen die tijdens de coronapandemie de beleidsbeslissingen in speedtempo moesten vertalen, dikwijls nog finetunen en werkbaar maken naar het onderwijsveld toe.

Respect ook voor mijn collega's van andere adviesraden: samen hebben we gediscussieerd over de essentie van onafhankelijke advisering en aan die kar zitten sleuren hiervoor bij de voorbereidingen voor het bestuursdecreet. Ik heb veel opgepikt en geleerd in ons netwerk: hou het in ere aub.

En dan de bondgenoten in de Vlor zelf

Respect voor het hele Vlor team, de vele medewerkers van het Vlor-secretariaat. Ik heb een prachteam van stafmedewerkers en ondersteuners. Ik noem ze de smaakmakers, peper en zout voor de werking van de Vlor: ze kruiden de discussies, maken ze intenser, krachtiger, brengen balans door hun expertise, inzet en enthousiasme.. We hebben al een mooi afscheid gehad met alle medewerkers en ik heb een prachtig fotoboek over die Vlor-jaren gekregen met mooie teksten. Dikke merci. Alle vertrouwen in de huidige ploeg. Mijn opvolger Leen Van Heurck wens ik veel succes maar de ploeg staat er.

Respect voor de drie voorzitters van de Vlor - Ann Demeulemeester, Harry Martens en Ann Verreth - die ik mocht meemaken. Opnieuw: ik mocht mijn ding doen, ze gaven me veel autonomie, zijn een klankbord vanuit hun rijke politieke kennis en hun bestuurskennis maar het belangrijkste voor mij is dat ik in hen medestanders vond voor die sociale beweging voor onderwijs en voor democratisch overleg.

En last but not least respect voor al die Vlor-leden die het DNA vormen van de Vlor. Vooral 'de Vlor-believers' die de Vlor-tafel echt gebruiken voor nieuwe inzichten en te zoeken naar overlappende consensus en die de standpunten van de Vlor ook uitdragen als ambassadeur in verdere onderhandelingen. Speciale vermelding voor de scholieren en studenten die er deze namiddag niet bij konden zijn wegens examens maar die misschien nog een glas komen drinken. Alle lof voor hen dat ze zich willen engageren in dit overleg.

Van een glas gesproken: de scholieren van Voeding en Hotel VTI Leuven verwachten ons stilletjes aan denk ik.

En om terug te grijpen naar het begin:

Ik heb mijn ideaalbeeld over een rechtvaardige samenleving niet verloren maar bijgesteld.

En ik wil er nog altijd verder aan bouwen: ik noem mezelf nu eerder een soort wakkere burger.

Ik moet alleen niet meer naar het buitenland gaan om vrijheidsstrijders te vinden. Ik heb er hier veel ontmoet en dat geeft me heel veel hoop: heel veel respect en dankuwel.

